

Л. В. Кравець

Хортяні-Гук Ярослава

ХОРТЯНІ-ГУК Ярослава (06. 06. 1958, с. Вовківці Борщівського, нині Чортківського р-ну Тернопільської обл.) — українська громадська діячка в Угорщині. Орден княгині Ольги 3-го (2001), 2-го (2006) і 1-го (2009) ступенів. Закінчила Тербовлянське культурно-освітнє училище (нині Тернопільський р-н Тернопільської обл., 1976), Будапештський університет (1987). Учителювала у Тернополі, після переїзду до Угорщини (1979) працювала у Будапешті викладачем у технікумі імені Пушкаша Тиводора (1983—85) та гімназії імені Клари Лювеї (1985—2018). Співзасновниця (1991) та голова (від 1993) Товариства української культури в Угорщині, голова Світової федерації українських жіночих організацій (від 2023), Європейського конгресу українців (2005—19), віцепрезидент Світового конгресу українців (від 2009), речник української національної меншини у Парламенті Угорщини (2014—18). Голова самоврядування української національної меншини 9-го району Будапешта та Державного самоврядування української національної меншини Угорщини (1999—2014). Як голова Товариства української культури в Угорщині докладає значних зусиль до відновлення і збереження пам'яті про українсько-угорські зв'язки від найдавніших часів. Вона довела необхідність встановлення пам'ятника королю Угорщини Андрашу I та його дружині Анастасії, дочці Ярослава Мудрого (півострів Тигань, 2001), пам'ятника Т. Шевченку (Будапешт, 2007), за її клопотаннями відкрито меморіальні дошки на честь Г. Сковороди (Токай) та альманаха «Русалка Дністрова» з нагоди 160-річчя його видання угорською Королівською друкарнею (Будапешт; обидві — 1998), також підготувала відкриття меморіальної дошки на честь Лесі Українки у м. Олександрія (Єгипет). За сприяння Х.-Г. відкрито українську недільну школу (1993), а згодом створено мережу українських недільних шкіл у містах Сеґед, Варпалота, Ніредьгаза. З її ініціативи започатковано щорічне проведення Дня української культури в Угорщині (від 20 лютого 1998), а також днів

народження Т. Шевченка (від 1992), Лесі Українки (від 1996), Г. Сковороди (від 1998), дня Незалежності України (від 1992) та інших визначних подій української історії. Х.-Г. ініціаторка й організаторка Міжнародної конференції істориків «Роль М. Грушевського у відродженні української національної свідомості», присвяченої 130-річчю від дня народження М. Грушевського (1996), конференції української молоді Європи (1999), конференції дослідників голодомору в Україні «Пам'яті невинних жертв» (2003). Редакторка-упорядниця книги «Пам'яті невинних жертв: матеріали міжнародної конференції, присвяченої Голодомору в Україні 1932—33 рр.» (2003), авторка-упорядниця документальної книги про голодомор в Україні 1932—33 «Прихована правда: статті, матеріали, документи» (2004), засновниця і видавець журналу «Громада» (від 1996), ініціаторка і видавець двомовних збірок «Сім струн» Лесі Українки (1996) та «Послання» Т. Шевченка (1999), пісенної збірки «Народні пісні з голосу Лесі Українки» (2023), видавець наукової праці К. Нойпауера «Слово о полку Ігоревім», публіцистичного збірника В. Плоскіна «Коли сонце сходить на заході» (2020), альбомів «10 років Товариству української культури в Угорщині» (2001), «30 років діяльності Товариства української культури в Угорщині» (2021). Х.-Г. сприяє проведенню щорічних літніх таборів для дітей, підтримує діяльність танцювального молодіжного ансамблю «Веселка», жіночого хору «Берегині». Доклала значних зусиль до визнання Угорщиною голодомору в Україні 1932—33 геноцидом Сталінського режиму проти українського народу, результатом чого стала постанова Угорського парламенту (24 листопада 2003). У 2009 за сприяння Х.-Г. встановлено пам'ятний знак жертвам голодомору 1932—33 в Україні. Авторка численних історичних публікацій в угорських та українських журналах.

Бібліографічний опис:

Хортяні-Гук Ярослава / Л. В. Кравець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-886309>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).